

Egzamin ósmoklasisty z matematyki w roku 2025

Najważniejsze informacje

- termin egzaminu z matematyki: [14 maja 2025 r. – godz. 9:00](#)
- czas trwania: 100 minut
- liczba zadań: **20–21** (14–15 zadań zamkniętych oraz 5–6 zadań otwartych)
- maksymalna liczba punktów do uzyskania: **30** (14–15 punktów za zadania zamknięte oraz 15–16 punktów za zadania otwarte)
- na egzaminie obowiązują wymagania określone w podstawie programowej opublikowanej 28 czerwca 2024 r. **do punktu „XIV. Długość okręgu i pole koła” włącznie** (po egzaminie może zostać zrealizowany dział „XV. Symetrie”)

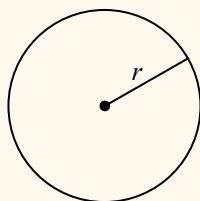
Repetytorium „Teraz egzamin ósmoklasisty. Matematyka”, wydanie 2024

Na kolejnych stronach zamieszczamy materiały pomagające w przygotowaniach do egzaminu ósmoklasisty z zagadnień zawartych w punkcie „XIV. Długość okręgu i pole koła”. Dotychczas treści te mogły być omawiane po egzaminie.

wrzesień 2024

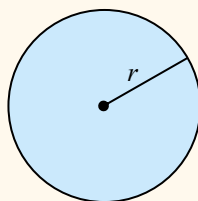
Długość okręgu i pole koła

Długość okręgu

L – długość okręgu
 $L = 2\pi r$

Pole koła

P – pole koła
 $P = \pi r^2$

r – promień

$$\pi \approx 3,14 \text{ lub } \pi \approx \frac{22}{7}$$

Przykłady i ćwiczenia

Przykład 1

Oblicz dokładną oraz przybliżoną długość okręgu o promieniu $r = 13$ cm.

Przyjmij $\pi \approx 3,14$.

Rozwiązanie

$$L = 2\pi \cdot 13 = 26\pi \text{ [cm]}$$

$$L \approx 26 \cdot 3,14 = 81,64 \text{ [cm]}$$

Długość tego okręgu jest równa 26π cm, czyli w przybliżeniu 81,64 cm.

Ćwiczenie 1

Oblicz dokładną oraz przybliżoną długość okręgu o promieniu $r = 29$ cm.

Przyjmij $\pi \approx 3,14$.

Przykład 2

Oblicz promień i średnicę okręgu o długości 84π m.

Rozwiązanie

r – promień okręgu (w metrach)

$$L = 2\pi r$$

$$2\pi r = 84\pi \quad | : \pi$$

$$2r = 84 \text{ [m]} \quad | : 2$$

$2r$ – średnica okręgu

$$r = 42 \text{ [m]}$$

Promień tego okręgu jest równy 42 m, a średnica wynosi 84 m.

Ćwiczenie 2

Oblicz promień i średnicę okręgu o długości 35π m.

Przykład 3

Oblicz pole powierzchni lustra wody w fontannie, które jest kołem o promieniu $r = 4,5$ m. Podaj wynik w przybliżeniu do części dziesiątych metra kwadratowego.

Rozwiązanie

Pole koła o promieniu $r = 4,5$ m jest równe:

$$P = \pi r^2 = \pi \cdot 4,5^2 = 20,25\pi \text{ [m}^2\text{]}$$

$$P \approx 20,25 \cdot 3,14 = 63,585 \approx 63,6 \text{ [m}^2\text{]}$$

Pole powierzchni lustra wody w tej fontannie jest równe w przybliżeniu $63,6 \text{ m}^2$.

Ćwiczenie 3

Oblicz pole powierzchni klombu w kształcie koła o promieniu $r = 6,2$ m. Podaj wynik w przybliżeniu do części dziesiątych metra kwadratowego.

Przykład 4

Oblicz promień koła, którego pole jest równe $3\frac{1}{16}\pi \text{ cm}^2$.

Rozwiązanie

r – promień koła

$$P = \pi r^2$$

$$\pi r^2 = 3\frac{1}{16}\pi \quad | : \pi$$

$$r^2 = 3\frac{1}{16}$$

$$r^2 = \frac{49}{16}$$

$$r = \sqrt{\frac{49}{16}} = \frac{7}{4} = 1\frac{3}{4} \text{ [cm]}$$

Promień tego koła jest równy $1\frac{3}{4} \text{ cm}$.

Ćwiczenie 4

Oblicz promień koła, którego pole jest równe $1,44\pi \text{ cm}^2$.

Przykład 5

Oblicz:

- a) dokładne i przybliżone pole koła, którego obwód jest równy 38π cm,
- b) dokładny i przybliżony obwód koła o polu 81π m².

Przyjmij $\pi \approx 3,14$.

Rozwiązanie

Oznaczamy:

promień koła literą r ,

obwód koła literą L ,

a pole koła – literą P .

- a) Obliczamy promień koła.

$$L = 2\pi r$$

$$2\pi r = 38\pi \quad | : \pi$$

$$2r = 38 \quad | : 2$$

$$r = 19 \text{ [cm]}$$

Obliczamy pole koła.

$$P = \pi r^2 = \pi \cdot 19^2 = 361\pi \text{ [cm}^2\text{]}$$

$$P \approx 361 \cdot 3,14 = 1133,54 \text{ [cm}^2\text{]}$$

Pole tego koła jest równe 361π cm²,
czyli w przybliżeniu 1133,54 cm².

- b) Obliczamy promień koła.

$$P = \pi r^2$$

$$\pi r^2 = 81\pi \quad | : \pi$$

$$r^2 = 81$$

$$r = \sqrt{81}$$

$$r = 9 \text{ [m]}$$

Obliczamy obwód koła.

$$L = 2\pi r = 2\pi \cdot 9 = 18\pi \text{ [m]}$$

$$L \approx 18 \cdot 3,14 = 56,52 \text{ [m]}$$

Obwód tego koła jest równy 18π m, czyli
w przybliżeniu 56,52 m.

Ćwiczenie 5

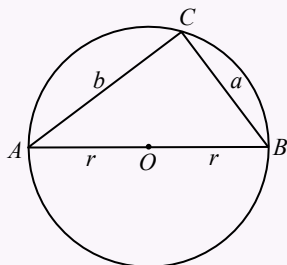
Oblicz:

- a) dokładne i przybliżone pole koła, którego obwód jest równy 56π m,
- b) dokładny i przybliżony obwód koła o polu 64π cm².

Przyjmij $\pi \approx 3,14$.

Przykład 6

Na okręgu o długości 20π cm i średnicy AB umieszczono punkt C tak, że odcinek BC ma długość 12 cm i jest o 25% krótszy od odcinka AC .

Oblicz obwód trójkąta ABC .

Rozwiązanie

r – promień okręgu

$$AB = 2r$$

$$BC = a = 12 \text{ cm oraz}$$

BC ma długość równą 75% długości AC

$$AC = b$$

Obliczamy długość boku AB .

$$L = 2\pi r$$

$$2\pi r = 20\pi \quad | : \pi$$

$$2r = 20, \text{ więc}$$

$$AB = 20 \text{ [cm]} \text{ (bo } AB = 2r)$$

Obliczamy długość boku AC .

$$\frac{3}{4}b = a$$

$$\frac{3}{4}b = 12 \quad | : \frac{3}{4}$$

$$b = 12 \cdot \frac{4}{3}$$

$$b = 16 \text{ [cm]}$$

$$AC = 16 \text{ [cm]}$$

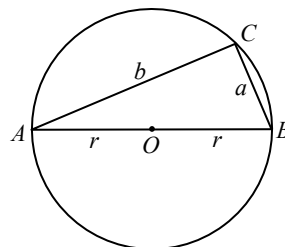
Obliczamy obwód trójkąta ABC .

$$L_{ABC} = 20 \text{ cm} + 12 \text{ cm} + 16 \text{ cm} = 48 \text{ cm}$$

Obwód trójkąta ABC jest równy 48 cm.

Ćwiczenie 6

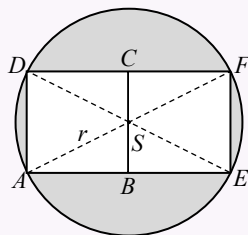
Na okręgu o długości 26π cm i średnicy AB umieszczono punkt C tak, że odcinek AC ma długość 24 cm i jest o 140% dłuższy od odcinka BC .

Oblicz obwód trójkąta ABC .

Przykład 7

Kwadraty $ABCD$ i $BEFC$ – każdy o polu 20 cm^2 umieszczono tak, że odcinki AF i DE są średnicami okręgu o środku S .

Oblicz przybliżone pole zacieniowanej figury. Przyjmij $\pi \approx 3,14$.

Rozwiązanie

Oznaczamy:

a – długość boku kwadratu,

r – promień koła.

Z twierdzenie Pitagorasa dla trójkąta AEF :

$$AF^2 = AE^2 + EF^2$$

Ponieważ $AE = 2a$, $EF = a$, $AF = 2r$, więc

$$(2r)^2 = (2a)^2 + a^2$$

$$4r^2 = 4a^2 + a^2$$

$$4r^2 = 5a^2$$

Z treści zadania wiemy, że $a^2 = 20 \text{ cm}^2$, więc

$$4r^2 = 5 \cdot 20$$

$$4r^2 = 100 \quad |:4$$

$$r^2 = 25$$

$$r = 5 \text{ [cm]}$$

Pole zacieniowanej figury jest równe

$$P = \pi r^2 - P_{AEFD}$$

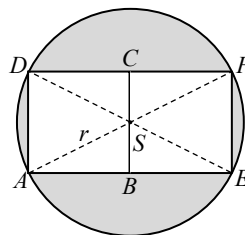
$$P = \pi \cdot 5^2 - 2 \cdot 20 = 25\pi - 40$$

$$P \approx 25 \cdot 3,14 - 40 = 38,5 \text{ [cm}^2\text{]}$$

Pole zacieniowanej figury jest równe w przybliżeniu $38,5 \text{ cm}^2$.

Ćwiczenie 7

Kwadraty $ABCD$ i $BEFC$ – każdy o polu 80 cm^2 umieszczono tak, że odcinki AF i DE są średnicami okręgu o środku S .

Oblicz przybliżone pole zacieniowanej figury. Przyjmij $\pi \approx 3,14$.

Zadania

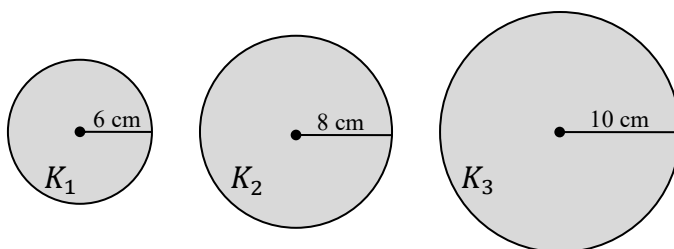
- 1 Jaką długość ma okrąg ograniczający koło o polu $36\pi \text{ cm}^2$?

A. $6\pi \text{ cm}$ B. $12\pi \text{ cm}$ C. $18\pi \text{ cm}$ D. $24\pi \text{ cm}$

- 2 Oceń prawdziwość podanych zdań. Wybierz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub F – jeśli jest fałszywe.

Okrąg o promieniu $r = 17 \text{ cm}$ ma długość większą niż 1 metr.	P	F
Średnica okręgu o długości $64\pi \text{ cm}$ jest o 32 cm dłuższa od promienia.	P	F

- 3 Dane są koła K_1, K_2, K_3 o promieniach $r_1 = 6 \text{ cm}, r_2 = 8 \text{ cm}, r_3 = 10 \text{ cm}$.

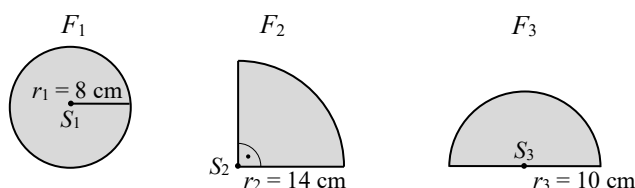

Czy suma pól kół K_1 i K_2 jest większa od pola koła K_3 ?

Wybierz odpowiedź T albo N i jej uzasadnienie spośród A, B albo C.

T	Tak,	ponieważ	A.	$6 + 8 > 10$
			B.	suma obwodów kół K_1 i K_2 jest większa od obwodu koła K_3 .
N	Nie,		C.	$6^2 + 8^2 = 10^2$

- 4 Figura F_1 jest kołem o środku S_1 i promieniu r_1 . Figura F_2 jest częścią koła o środku S_2 i promieniu r_2 . Figura F_3 jest połową koła o środku S_3 i promieniu r_3 .

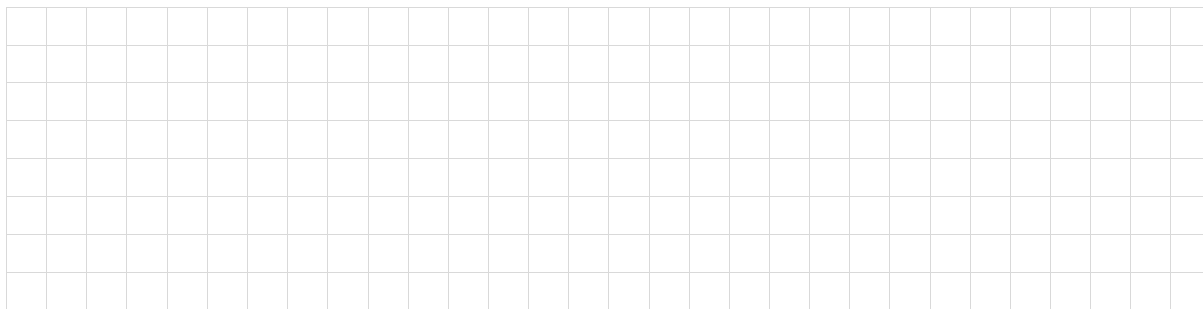

Niech P_1, P_2, P_3 oznaczają odpowiednio pola tych figur.

W którym punkcie zapisano te pola uporządkowane od najmniejszego do największego?

- A. $P_1 < P_2 < P_3$
 B. $P_2 < P_3 < P_1$
 C. $P_3 < P_1 < P_2$
 D. $P_2 < P_1 < P_3$

- 5 Na spokojnej powierzchni wody rozlał się olej i utworzył plamę w kształcie koła o średnicy 26 m. Ile wynosi pole powierzchni tej plamy? Podaj wynik z dokładnością do części dziesiątych metra kwadratowego.

- 6 Koniec wskazówki minutowej porusza się po okręgu o promieniu $R = 9$ cm, a koniec wskazówki godzinowej – po okręgu o promieniu $r = 7$ cm. O ile dłuższą drogę przebędzie w ciągu 1 godziny koniec wskazówki minutowej od końca wskazówki godzinowej?

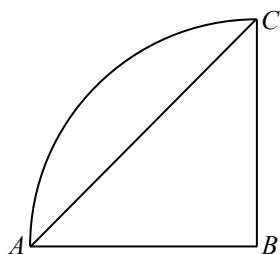

Zadania egzaminacyjne

Zadanie 1. (0–1)

CKE kwiecień 2019

Pole ćwiartki koła przedstawionej na rysunku jest równe 4π cm².

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Pole trójkąta ABC jest równe

A. 4 cm²

B. 8 cm²

C. 16 cm²

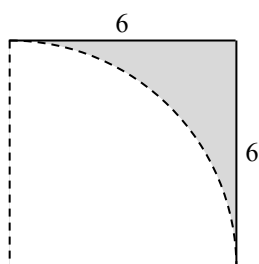
D. 32 cm²

Zadanie 2. (0-1)

CKE kwiecień 2017

Z kartki w kształcie kwadratu o boku 6 odcięto ćwierć koła o promieniu 6 (patrz rysunek).

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Pole powierzchni pozostałej zacieniowanej części kartki jest równe

A. $144 - 12\pi$

B. $144 - 36\pi$

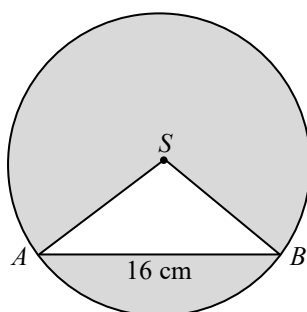
C. $36 - 3\pi$

D. $36 - 9\pi$

Zadanie 3. (0-3)

CKE sierpień 2024

Na okręgu o środku S i promieniu $r = 10$ cm zaznaczono punkty A i B , takie że odcinek AB ma długość 16 cm. Następnie dorysowano odcinki AS i BS (zobacz rysunek).

Oblicz pole zacieniowanej figury. W obliczeniach przyjmij $\pi \approx 3,14$. Zapisz obliczenia.

